

Langfredag 2018. Joh 18,1-19,42

Forvirringen er komplett.

Jesus går mot døden som om dette er noe han bare *må*. Ikke én gang gjør han forsøk på å vri seg unna. Ved hver anledning sier han ting som får nettet til å snøre seg stadig fastere om ham. Går vi tilbake og prøver å forstå hva som egentlig skjedde dette dramatiske døgnet, som om et mord er begått og vi har fått i oppgave å nøste opp i hendelsesforløpet, møter vi mange mennesker og motstridende viljer. Den eneste som tilsynelatende vet hva han gjør, er Jesus.

La oss ta det fra begynnelsen:

Første scene: Vi er ved Kedronbekken i Getsemane: I mørket kommer en liten vaktstyrke mot disiplene og Jesus som nettopp har feiret påskemåltidet. Judas leder an. Hva *er* det med Judas? Hva tror han at dette skal være godt for? Jesus går rett mot dem: «Hvem leter dere etter?» Han overleverer seg selv, som om han vil ha dette overstått forttest mulig. Men han har glemt å regne med Peters temperament og forsvarsvilje. I forvirringen og impulsiv som alltid, griper Peter inn med et sverd – hvor fikk han det fra? – og hogger etter en vakt. Øret feies av. Jesus

avviser ham: «Stikk sverdet i sliren, skulle ikke jeg tømme det begeret min far har gitt meg?»

Peter skjønner ingenting, heller ikke Judas eller vaktene. Jesus går frivillig med dem! Som et lam som bindes og føres til slakterbenken. Hva *er* det med Jesus?

Men også Peter oppfører seg merkelig: Først vil han forsvare sin venn, deretter nekter han for bekjentskapet så snart han blir konfrontert. Nå er vi kommet til Øversteprestens hus og gårdsplassen med et bål til å varme seg rundt og tjenere som kikker forundret på Peter og lurere på hva han har der å gjøre. Hele tre ganger fornekte Peter sin venn. Hva *er* det med Peter? Først modig, så feig? Hva slags menneske er han?

Og så disse prestene, Annas og Kaifas. De har *sine* motiver for å bli kvitt Jesus: Et system å ta vare på, et folk å tenke på, en fred å opprettholde. Jesus skaper uro. Jesus må vekk. Øverstepresten må ta alle midler i bruk – involvere okkupasjonsmakten om nødvendig. Dette er storpolitikk. Hva er det med disse politikerne, eier de ikke skam i livet? Er de klare til å ofre enkeltmennesket for «et større gode»? Tydeligvis. Intet er nytt under solen.

De sender ham til landshøvdingens borg, det er blitt tidlig morgen. Pilatus, en stakkars tjenestemann, dras motvillig ut av sengen. Hva man må befatte seg med i dette embetet! Disse plagsomme jødene med sine sære skikker. Nå vil de til og med rydde en uskyldig gudsmann av veien. Pilatus har ikke lyst til å trekkes inn i de interne konfliktene i dette landet. Den som bare var tilbake i Rom hvor ting går litt ryddigere for seg! Han lengter etter å få vasket skitten fra dette landet av hendene. Han lengter etter de varme badene og akveduktene. Han orker ikke dette maset. La meg være i fred! Og denne Jesus spiller kortene sine usedvanlig dårlig. Til slutt gir han etter og lar de innfødte få viljen sin.

Hva *er* det med Pilatus? Ingenting. Han er bare en som utfører sine byråkratiske plikter i tråd med den rådende politikk, i lydighet under keiseren - og fordi han er lut lei av bråk.

Soldatene hever hammeren og lar naglene drive gjennom kjøttet. Hva *er* det med dem? Hvordan kan de utføre slike avskyelige gjerninger og attpåtil kaste lodd om klærne hans! Hvordan kan man bli så rå? Hva slags mennesker er de? Men *litt* omtanke har de likevel, - for denne fine kappen! Mannen spikrer de opp, kappen blir bevart. Hvor lite verdi kan et menneske ha? Men så

lenge utbyttet er godt nok, får vi tåle litt menneskelig svinn. Det er så mange som må dø likevel. Kom, la oss spikre opp de to siste!

La oss oppsummere og se hva vi har: Det var Judas, det var Peter, det var Annas og Kaifas, det var Pilatus og det var soldatene. Alle hadde sine grunner for å forråde, svikte, legge morderplaner, fraskrive seg ansvaret og heve hammeren mot den uskyldige. De var bare mennesker, mennesker som oss. Kunne det ikke like gjerne vært *oss*, dersom omstendighetene hadde ført oss inn i et liknende drama? Kunne *vi* vært medskyldige?

Dette drapet er ikke regissert av én enkeltperson. En forvirret forsamling mennesker bidrar hver på sin måte, hver med sine motiver. Hver for seg kunne de ikke skapt denne situasjonen, men under den rette regissøren var ikke dette drapet til å unngå.

Til syvende og sist, når vi ser nøye på hendelsene, kommer vi ikke bort fra at kun én eneste visste fullt ut hva han gjorde.

Skylden ligger på ham som ikke flyktet, ikke sviktet, som valgte selv sin vei og som hele tiden visste hva som skulle skje. Det var Jesus. Hva *er* det med Jesus? Han dømmer seg selv til døden.

Hvorfor?

På plakaten over hodet hans henger fasiten: «Jesus fra Nasaret, jødernes konge». Pilatus gjorde ikke mye riktig denne dagen, men her traff han blink uten å forstå det selv. Ikke visste han at denne mannen var av kongeslekt, født inn i mørket for å være menneskenes lys. Men det lyset som var ment å skinne inn i den menneskelige fornedrelsen, klarte de å blåse ut. Dog ikke helt: For helt til siste åndedrag makter han å utføre det han var kommet for å gjøre; å overgi de som tok imot ham til hverandre: «Kvinne, dette er din sønn.» «Venn, dette er din mor.»

Når alt håp er ute, er dette likevel vårt håp; at vi som står ved korsets fot, denne gangen som avmektige vitner, gjør Guds gjerninger og holder kjærligheten levende i denne verden. For at ikke mørket skal overvinne lyset.